

Київський університет імені Бориса Грінченка
Кафедра початкової освіти та методик гуманітарних дисциплін

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Проректор

з науково-методичної та навчальної роботи

О.Б. Жильцов

2015 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

4.72 ПП Основи сценічного та екранного мистецтва з методикою навчання

напрямок підготовки 6.010102 Початкова освіта
Педагогічний інститут

Основи сценічного та екранного мистецтва з методикою навчання: роб.навч. прог. [для студ. напр. підгот. 6.010102 «Початкова освіта»] / уклад. Г.Л. Бондаренко. – Київський університет імені Бориса, 2015. – 2015. – 29 с.

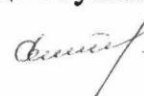
Розробник:

Бондаренко Геннадій Леонідович, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри початкової освіти та методик гуманітарних дисциплін Київського університету імені Бориса Грінченка

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри початкової освіти та методик гуманітарних дисциплін

Протокол № 7 від 04 лютого 2015 року

Завідувач кафедри початкової освіти та
методик гуманітарних дисциплін

 С.М. Мартиненко

Заступник директора
з науково-методичної та навчальної роботи

 М.А. Машовець

ЗМІСТ

Пояснювальна записка.....	4
Структура програми навчальної дисципліни	
I. Опис предмета навчальної дисципліни.....	6
II. Тематичний план навчальної дисципліни.....	7
III. Програма	
<i>Змістовий модуль I. Основи сценічного та екранного мистецтва.....</i>	<i>8</i>
IV. Навчально-методична карта дисципліни «Основи сценічного та екранного мистецтва з методикою навчання»	11
V. Плани семінарських занять.....	12
VI. Завдання для самостійної роботи.....	21
Карта самостійної роботи студента.....	22
VII. Індивідуальна навчально-дослідна робота (навчальний проект).....	23
VIII. Система поточного і підсумкового контролю знань.....	24
IX. Методи навчання.....	26
X. Методичне забезпечення курсу.....	27
XI. Навчальний проект.....	27
XII. Рекомендована література	
Основна.....	28
Додаткова.....	29

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Робоча навчальна програма з дисципліни «Основи сценічного та екранного мистецтва з методикою навчання» є нормативним документом Київського університету імені Бориса Грінченка, який розроблено кафедрою початкової освіти та методик гуманітарних дисциплін на основі освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів відповідно до навчального плану для всіх спеціальностей денної форми навчання.

Програму розроблено з урахуванням рекомендацій МОН України (лист № 1/9-736 від 06.12.2007 р.) «Про Перелік напрямів (спеціальностей) та їх поєднання з додатковими спеціальностями і спеціалізаціями для підготовки педагогічних працівників за освітньо-кваліфікаційними рівнями бакалавра, спеціаліста, магістра».

Робочу навчальну програму укладено згідно з вимогами кредитно-модульної системи організації навчання. Програма визначає обсяги знань, які повинен опанувати бакалавр відповідно до вимог освітньо-кваліфікаційної характеристики, алгоритму вивчення навчального матеріалу дисципліни «Основи сценічного та екранного мистецтва з методикою навчання», необхідне методичне забезпечення, складові та технологію оцінювання навчальних досягнень студентів.

Мета курсу – розширення знань студентів із теорії мистецтва мовленого слова та вдосконалення виконавської майстерності майбутніх учителів початкової школи, допомога педагогові зробити перші кроки на театральній сцені.

Завдання курсу:

- розроблення нових методичних підходів щодо використання театральнопедagogічних засобів у навчально-педагогічному процесі;
- розвиток елементарних умінь виконавської майстерності в практичній творчій діяльності;
- ознайомлення з основами сценічного мистецтва;
- формування цілісного театального мислення і розвиток уміння сприймати і аналізувати спектакль;
- ознайомлення з основами екранного мистецтва.

У процесі вивчення курсу важливо зосередити увагу на **засвоєнні знань** із таких питань: види і жанри драматургії і екранного мистецтва, особливості художніх, мультиплікаційних, дидактичних фільмів, форми і методи роботи з кіноматеріалами, засоби логічної та емоційно-образної виразності, тренінги з техніки мовлення, особливості читання вголос оповідання, казки, байки, поезії, драматичних творів.

Під час семінарських / практичних занять, індивідуальної, навчально-дослідницької та самостійної робіт студенти **набувають умінь та навичок:**

1. Визначати виконавське завдання на основі розуміння думок героїв твору.
2. Вибирати засоби виразності (звукові та візуальні) і користуватися ними під час читання тексту вголос, відтворення образу театального персонажа, переказу сюжету.
3. Визначати підтекст, відтворювати образ театального персонажа різними засобами та прийомами.
4. Під час перегляду і постановок театралізованих вистав використовувати знання про специфіку і синтетичність театального мистецтва, висловлювати

судження і давати оцінку театральним діям.

5. Сприймати зміст кінокартини, оцінювати дії і вчинки героїв, правильно переказувати сюжет й виявляти своє ставлення, користуючись засобами емоційно-образної виразності.

6. Навчати учнів розуміти основні види та жанри екранного мистецтва і формувати уявлення про особливості художніх, мультиплікаційних, дидактичних фільмів та способи відтворення реальної дійсності.

7. Інсценізувати твори художньої літератури (байку, казку, п'єсу).

8. Дотримуватися культури усного мовлення.

9. Виробляти навички володіння силою голосу, діапазоном, темпом.

10. Користуватися засобами логічної та емоційно-образної виразності під час читання вголос, переказу сюжету.

11. Здійснювати літературознавчий і виконавський аналіз твору.

12. Визначати виконавське завдання на основі розуміння думок героїв твору, свого ставлення до описаних картин життя, природи.

13. Вибирати засоби виразності (звукові: сила, висота, тембр, мелодія голосу, тон, темп мовлення, паузи; візуальні: поза, жести, міміка, погляд) і користуватися ними під час читання тексту вголос.

14. Володіти прийомами інсценізації, драматизації з метою підсилення впливу художнього твору на слухачів.

15. Декламувати напам'ять вірші, байки, уривки з прози з метою показу учням зразків художнього читання.

Кількість годин, відведених навчальним планом на вивчення дисципліни, становить 72 год., із них 8 год. – лекції, 8 год. – семінарські заняття, 12 год. – практичні заняття, 4 год. – індивідуальна робота, 36 год. – самостійна робота, 4 год. – модульний контроль.

Вивчення бакалаврами навчальної дисципліни «Основи сценічного та екранного мистецтва з методикою навчання» завершується підсумковим модульним контролем (заліком).

СТРУКТУРА ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

I. ОПИС ПРЕДМЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Предмет: процес навчання та виховання студентів вищого навчального закладу із застосуванням теоретичних початкових знань акторської майстерності, необхідної для усвідомленого оволодіння і виховання артистичної техніки.

Курс:	Напрямок, спеціальність, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
<p>Кількість кредитів, відповідних ECTS: <i>2 кредити</i></p> <p>Змістові модулі: <i>1 модуль</i></p> <p>Загальний обсяг дисципліни (години): <i>72 години</i></p> <p>Тижневих годин: <i>2 години</i></p>	<p>Шифр та назва галузі знань <i>0101 Педагогічна освіта</i></p> <p>Шифр та назва напрямку підготовки: <i>6.010102 Початкова освіта</i></p> <p>Освітньо-кваліфікаційний рівень <i>«бакалавр»</i></p>	<p>Нормативна</p> <p>Рік підготовки: 4</p> <p>Семестр: 8</p> <p>Аудиторні заняття: 32 години, з них:</p> <p>Лекції (теоретична підготовка): <i>8 годин</i></p> <p>Семінарські заняття: 8 годин</p> <p>Практичні заняття: 12 годин</p> <p>Індивідуальна робота: 4 години</p> <p>Самостійна робота: 36 годин</p> <p>Модульний контроль: 4 години</p> <p>Вид контролю: ПМК</p>

II. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

№ з/п	Назви теоретичних розділів	Кількість годин								
		Разом	Аудиторних	Лекцій	Семінарських	Практичних	Індивідуальна робота	Самостійна робота	МКР	Підсумковий
Змістовий модуль I										
ОСНОВИ СЦЕНІЧНОГО ТА ЕКРАННОГО МИСТЕЦТВА										
1	Артистизм і сценічність вчителя як важливий компонент його педагогічної компетентності і культури	4	3	2			1			
2	Основи сценічного мовлення	4	3	2			1			
3	Засоби логіко-емоційної виразності в мовленні актора і вчителя	4	3	2			1			
4	Жестикуляція, міміка, поза, рухи тіла як виражальні засоби створення сценічного образу.	4	3	2			1			
5	Налаштування голосу, дихання і дикції (тренінг)	6	2			2		4		
6	Розвиток постави, рухів, міміки і жестів (тренінг)	4	2			2		2		
7	Особливості виразного читання оповідання і казки (тренінг)	6	2			2		4		
8	Особливості виразного читання байки (тренінг)	6	2			2		4		
9	Особливості виразного читання віршів (тренінг)	6	2			2		4		
10	Особливості виразного читання прози (тренінг)	4	2		2			2	2	
11	Театральне мистецтво в Україні: історія та сучасний стан (семінар-конференція)	6	2		2			4		
12	Кіномистецтво в Україні: етапи розвитку	6	2		2			4		
13	Телебачення в Україні: історія та сучасний стан	6	2		2			4		
14	Захист творчого акторського завдання (тренінг)	6	2			2		4	1	1
Разом за навчальним планом		72	32	8	8	12	4	36	3	1

ІІІ. ПРОГРАМА ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ І ОСНОВИ СЦЕНІЧНОГО ТА ЕКРАННОГО МИСТЕЦТВА

Лекція 1. Артистизм і сценічність вчителя як важливий компонент його педагогічної компетентності і культури (2 год.)

Мета, завдання і зміст дисципліни «Основи сценічного та екранного мистецтва»
 Театральне мистецтво у вимірах педагогіки
 Сценічна культура в педагогічному просторі
 Сценічне мистецтво як вид художньої творчості
 Акторське мистецтво як мистецтво створення сценічних образів (ролей) у театральних та інших видовищних виставах; вид виконавської творчості
 Виразне читання як засіб оволодіння основами мистецтва живого слова в системі підготовки учителя початкової школи
 Критерії виразного читання
 Якості вчителя-декламатора
 Закони словесної дії

Основні поняття теми: сценічне мистецтво, акторське мистецтво, театральна педагогіка, виразне читання, словесна дія.

Література

Основна:

1. Ворожейкіна О. М. Театр для малюків (початкова школа) / О. М. Ворожейкіна. – Х. : Вид. група «Основа», 2010. – 207 с.
2. Гордійчук О. Є. Основи сценічного та екранного мистецтва з методикою викладання: навч. посіб. / Оксана Євгенівна Гордійчук, Чернів. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича. – Чернівці : Чернів. нац. ун-т, 2012.– 208 с.
3. Егорова М. Н. Театральная публика : Эволюция анкетного метода / Н. Егорова. – М. : 2010. – 162 с.
4. Ласкавая Е. Сценическая речь : методическое пособие / Е. Ласкавая. – М. : 2005, ВЦХТ («Я вхожу в мир искусств»). – 160 с.
5. Олійник Г. А. Виразне читання. Основи теорії / Г. А. Олійник. – Тернопіль, 2001.–244 с.

Додаткова:

1. Рудин Л. Б. Основы голосоведения / Л. Б. Рудин. – М. : Граница, 2009. – 104 с.
2. Сарабьян Э. Актерский тренинг по системе Станиславского: Интеллект. Воображение. Эмоции. Метод действенного развития/Э.Сарабьян.–М.: АСТ, 2011.– 192 с.
3. Сарабьян Э., Актерский тренинг по системе Станиславского. Речь. Слова. Голос / Э. Сарабьян. – М. : АСТ, 2010. – 160 с.
4. Туманишвили М. И. Введение в режиссуру / М. И. Туманишвили. – М. : Изд-во театра «Школа драматического искусства», 2005. – 269 с.

5. Щетинин М. Н. Дыхательная гимнастика Стрельниковой / М. Н. Щетинин. – М. : Изд-во Метафора, 2007. – 128 с.

Лекція 2. Основи сценічного мовлення (2 год.)

Дихання як основа звукоутворення.

Некероване і кероване дихання. Чотири типи дихання: ключичне, грудне, діафрагматичне, комбіноване.

Умови правильного дихання. Вправи на налаштування дихання.

Голос як сукупність різних щодо висоти, сили і тембру звуків.

Апарат голосотворення. Основні властивості голосу. Вправи на розвиток голосу.

Вимова (дикція) як засіб якісного розрізнення звуків мовлення. Артикулятори.

Недоліки артикуляції. Фактори, що впливають на дикцію. Вправи на розвиток дикції.

Основні поняття теми: дихання, некероване дихання, кероване дихання, ключичне дихання, грудне дихання, діафрагматичне дихання, комбіноване дихання, голос, дикція, артикулятори.

Література

Основна:

1. Артоболевський В. Г. Художественное чтение / В. Г. Артоболевский. – М. : Просвещение, 1978. – 171 с.
2. Гордійчук О. Є. Основи сценічного та екранного мистецтва з методикою викладання: навч. посіб. / Оксана Євгенівна Гордійчук, Чернів. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича. – Чернівці : Чернів. нац. ун-т, 2012. – 208 с.
3. Ласкавая Е. Сценическая речь : методическое пособие / Е. Ласкавая. – М. : 2005, ВЦХТ («Я вхожу в мир искусств»). – 160 с.
4. Олійник Г. А. Виразне читання. Основи теорії / Г. А. Олійник. – Тернопіль, 2001. – 244 с.
5. Рудин Л. Б. Основы голосоведения / Л. Б. Рудин. – М. : Граница, 2009. – 104 с.
6. Сарабьян Э., Актерский тренинг по системе Станиславского. Речь. Слова. Голос / Э. Сарабьян. – М. : АСТ, 2010. – 160 с.

Додаткова:

1. Капська А. Й. Виразне читання: практичні і лабораторні заняття / А. Й. Капська. – К. : Вища шк. – 1990.
2. Щетинин М. Н. Дыхательная гимнастика Стрельниковой / М. Н. Щетинин. – М. : Изд-во Метафора, 2007. – 128 с.

Тема 3. Засоби логіко-емоційної виразності в мовленні актора і вчителя (2 год.)

Зміст поняття «засоби логіко-емоційної виразності». Компоненти логіко-емоційної виразності. Паузи, їх різновиди (логічні, граматичні, логіко-граматичні, ритмічні, психологічні) і тривалість. Логічні наголоси (тактові і головні). Мелодика та її основні ходи (зміни). Темп і його варіювання (видозміни). Партитура тексту як програма дій актора і вчителя.

Основні поняття теми: засоби логіко-емоційної виразності, паузи, логічні

наголоси, мелодика мовлення, темп, інтонація, партитура тексту.

Література

Основна:

1. Гордійчук О. Є. Основи сценічного та екранного мистецтва з методикою викладання : навч. посіб. / Оксана Євгенівна Гордійчук, Чернів. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича. – Чернівці : Чернів. нац. ун-т, – 2012. – 208 с.
2. Буяльський Б. А. Поезія усного слова: Азбука виразного читання / Б. А. Буяльський. – К. : 1990. – 255 с.
3. Бабич Н. Д. Основи культури мовлення / Н. Д. Бабич. – Львів : Світ, 1990. – 232 с.
4. Капська А. Й. Як навчити виразно читати / А. Й. Капська. – К. : Рад. шк. – 1978.
5. Олійник Г. А. Виразне читання. Основи теорії / Г. А. Олійник. – Тернопіль, 2001. – 244 с.

Додаткова:

1. Галич О. Теорія літератури / О. Галич, В. Назарець, Є. Васильєв. – К. : Либідь, 2001.
2. Капська А. Й. Виразне читання: практичні і лабораторні заняття / А. Й. Капська. – К. : Вища шк. – 1990.
3. Капська А. Й. Виразне читання / А. Й. Капська. – К. : Вища шк. – 1986.

Тема 4. Постава, міміка, жестикуляція, рухи тіла як виражальні засоби створення сценічного образу (2 год.)

Постава вчителя і актора. Міміка: види, основні вимоги. Жести: види (вказівні, зображальні, емоційні, символічні, ритмічні) та рівні (нижній, середній, високий). Чотири види жестів руками. Жести впливу на підсвідомість. Зональний простір. Засоби створення енергетики в аудиторії. Енергетичні параметри. Низький, середній, високий рівні енергетики.

Основні поняття теми: постава, міміка, жести, зональний простір, енергетика мовлення.

Література

Основна:

1. Гордійчук О. Є. Основи сценічного та екранного мистецтва з методикою викладання : навч. посіб. / Оксана Євгенівна Гордійчук, Чернів. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича. – Чернівці : Чернів. нац. ун-т, 2012. – 208 с.
2. Бабич Н. Д. Основи культури мовлення / Н. Д. Бабич. – Львів : Світ, 1990. – 232 с.
3. Олійник Г. А. Виразне читання. Основи теорії / Г. А. Олійник. – Тернопіль, 2001. – 244 с.

Додаткова:

4. Капська А. Й. Виразне читання: практичні і лабораторні заняття / А. Й. Капська. – К. : Вища шк. – 1990. – 233 с.

IV. Навчально-методична карта дисципліни «Основи сценічного та екранного мистецтва з методикою навчання»

Разом 72 год., лекції – 8 год., семінарські заняття – 8 год., практичні заняття – 12 год., індивідуальна робота – 4 год., самостійна робота – 36 год., модульний контроль – 4 год.

Тиждень	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Модулі	Змістовий модуль I									
Назва модуля	ОСНОВИ СЦЕНІЧНОГО ТА ЕКРАННОГО МИСТЕЦТВА									
Кількість балів за модуль	Відв. лекцій – 4 б., відв. сем./практ. – 10 б., роб. на сем. – 100 б., МКР – 50 б., сам. роб. – 50 б., ІНДЗ – 30 б., Разом – 244 балів. Коефіцієнт – 2,44.									
Лекції	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Дати										
Теми лекцій (відвідування – 4 бали)	Артистизм і сценічність вчителя як важливий компонент його педагогічної компетентності і культури	Основи сценічного мовлення	Засоби логіко-емоційної виразності в мовленні актора і вчителя	Постава, міміка, жестикуляція, рухи тіла як виражальні засоби створення сценічного образу						
Теми семінарських/практичних занять(відвідування, робота під час заняття) 10 + 100 = 110 балів	Налаштування голосу, дихання і дикції (тренінг)	Розвиток постави, рухів, міміки і жестів	Особливості виразного читання казки	Особливості виразного читання байки	Особливості виразного читання віршів	Особливості виразного читання прози	Театральне мистецтво в Україні: історія та сучасний стан	Кіномистецтво в Україні: етапи розвитку	Телебачення в Україні: історія та сучасний стан	Захист творчого акторського завдання
Самостійна робота (50 балів)	Табл. 6.1. (5 балів)	Табл. 6.1. (5 балів)	Табл. 6.1. (5 балів)	Табл. 6.1. (5 балів)	Табл. 6.1. (5 балів)	Табл. 6.1. (5 балів)	Табл. 6.1. (5 балів)	Табл. 6.1. (5 балів)	Табл. 6.1. (5 балів)	Табл. 6.1. (5 балів)
ІНДЗ	30 балів									
Види поточного контролю	Модульна контрольна робота 1 (25 балів)						Модульна контрольна робота 2 (25 балів)			

V. ПЛАНИ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ
Змістовий модуль I
ОСНОВИ СЦЕНІЧНОГО ТА ЕКРАННОГО МИСТЕЦТВА

Практичне заняття 1

Тема: Налаштування голосу, дихання і дикції (2 год.)

План заняття

I. Перевірка рівня засвоєння студентами основних теоретичних положень з теми заняття

1. Дихання як основа звукоутворення. Некероване і кероване дихання
2. Чотири типи дихання: ключичне, грудне, діафрагматичне, комбіноване
3. Умови правильного дихання
4. Голос як сукупність різних щодо висоти, сили і тембру звуків. Апарат голосотворення
5. Основні властивості голосу
6. Вимова (дикція) як засіб якісного розрізнення звуків мовлення. Артикулятори
7. Недоліки артикуляції. Фактори, що впливають на дикцію

II. Практична частина

1. Вправи на налаштування дихання
2. Вправи на розвиток голосу
3. Вправи на розвиток дикції

III. Підведення підсумків заняття. Аналіз досягнень та недоліків

Література

Основна:

1. Гордійчук О. Є. Основи сценічного та екранного мистецтва з методикою викладання: навч. посіб. / Оксана Євгенівна Гордійчук, Чернів. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича. – Чернівці : Чернів. нац. ун-т, 2012. – 208 с.
2. Дротенко В. І., Муляр Н. М. Основи сценічного та екранного мистецтва з методикою викладання : тексти лекцій / В. І. Дротенко, Н. М. Муляр. – Дрогобич : ред. видав. відділ ДДПУ імені І.Франка, 2013. – 114 с.
3. Олійник Г. А. Виразне читання. Основи теорії / Г. А. Олійник. – Тернопіль, 2001. – 244 с.
4. Рудин Л. Б. Основы голосоведения / Г. А. Рудин. – М. : Граница, 2009. – 104 с.
5. Сарабьян Э. Актерский тренинг по системе Станиславского. Речь. Слова. Голос. / Э. Сарабьян – М. : АСТ, 2010. – 160 с.

Додаткова:

1. Капська А. Й. Виразне читання: практичні і лабораторні заняття / А. Й. Капська. – К. : Вища шк., 1990.
2. Ласкавая Е. Сценическая речь Методическое пособие / Е. Ласкавая. – М. : 2005, ВЦХТ («Я вхожу в мир искусств»). – 160 с.
3. Щетинин М. Н. Дыхательная гимнастика Стрельниковой / М. Н. Щетинин. – М. : Изд-во Метафора, 2007. – 128 с.

Практичне заняття 2

Тема: Розвиток постави, рухів, міміки і жестів (2 год.)

План заняття

I. Перевірка рівня засвоєння студентами основних теоретичних положень з теми заняття

1. Постава вчителя і актора
2. Міміка: види, основні вимоги
3. Жести: види (вказівні, зображальні, емоційні, символічні, ритмічні) та рівні (нижній, середній, високий)
4. Чотири види жестів руками
5. Жести впливу на підсвідомість
6. Зональний простір
7. Засоби створення енергетики в аудиторії. Енергетичні параметри. Низький, середній, високий рівні енергетики

II. Практична частина

1. Вправи на поставу
2. Вправи на плавність жестикуляції
3. Вправи на міміку
4. Театральні етюди на гармонію рухів, жестів і міміки

III. Підведення підсумків заняття. Аналіз досягнень та недоліків

Література

Основна:

1. Гордійчук О. Є. Основи сценічного та екранного мистецтва з методикою викладання: навч. посіб. / Оксана Євгенівна Гордійчук, Чернів. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича.– Чернівці : Чернів. нац. ун-т, 2012. – 208 с.
2. Дротенко В. І., Муляр Н. М. Основи сценічного та екранного мистецтва з методикою викладання : тексти лекцій / В. І. Дротенко, Н. М. Муляр. – Дрогобич : ред. видав. відділ ДДПУ імені І.Франка, 2013. – 114 с.
3. Олійник Г. А. Виразне читання. Основи теорії / Г. А. Олійник. – Тернопіль, 2001. – 244 с.

Додаткова:

1. Бабич Н. Д. Основи культури мовлення / Н. Д. Бабич. – Львів : Світ, 1990. – 232 с.

Практичне заняття 3

Тема: Особливості виразного читання (переказування) казки (2 год.)

План заняття

I. Перевірка рівня засвоєння студентами основних теоретичних положень з теми заняття

1. Особливості казки як жанру
2. Методичні вимоги до виразного переказування казки

3. Методи і прийоми роботи над виразним читанням казки в початковій школі

II. Практична частина

1. Сприйняття тексту укр. нар. казки «Кирило Кожум'яка»
2. Аналіз тексту казки та визначення виконавських завдань
3. Підготовка до читання й аналізу тексту казки «Кирило Кожум'яка» (розписати партитуру і навчитися переказувати щодо завдань наскрізної словесної дії і специфіки жанру)
4. Тренування у декламації

III. Підведення підсумків заняття. Аналіз досягнень та недоліків

Література

Основна:

1. Буяльський Б. А. Поезія усного слова. Азбука виразного читання / Б. А. Буяльський. – К. : Рад. школа, 1990. – С.137-141.
2. Гордійчук О. Є. Основи сценічного та екранного мистецтва з методикою викладання : навч. посіб. / Оксана Євгенівна Гордійчук, Чернів. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича. – Чернівці : Чернів. нац. ун-т, 2012. – 208 с.
3. Дротенко В. І., Муляр Н. М. Основи сценічного та екранного мистецтва з методикою викладання : тексти лекцій / В. І. Дротенко, Н. М. Муляр. – Дрогобич : ред. видав. відділ ДДПУ імені І.Франка, 2013. – 114 с.
4. Капська А. Й. Виразне читання. Практичні і лабораторні заняття / А. Й. Капська. – К. : Вища шк., 1990. – С.131 – 134.
5. Олійник Г. А. Виразне читання Основи теорії / Г. А. Олійник. – Теорнопіль, 2001. – 244 с.

Додаткова:

1. Ворожейкіна О. М. Театр для малюків (початкова школа) / О. М. Ворожейкіна. – Х. : Вид. група «Основа», 2010. – 207 с.
2. Ворожейкіна О. М. Театральна вітальня (середня школа) / О. М. Ворожейкіна.. – Х. : Вид. група «Основа», 2010. – 207 с.
3. Ворожейкіна О. М. Театральна вітальня (старша школа) / О. М. Ворожейкіна. – Х. : Вид. група «Основа», 2010. – 207 с.

Практичне заняття 4

Тема: Особливості виразного читання байки (2 год.)

План заняття

I. Перевірка рівня засвоєння студентами основних теоретичних положень з теми заняття

1. Першоджерела байки: а) антична байка; б) зв'язок байки з фольклорними творами
2. Змістовий аналіз поняття «байка»; композиційні частини байки
3. Методичні вимоги до виразного читання (виконання) байки
4. Методи і прийоми роботи над виразним читанням байки в початковій школі

II. Практична частина

1. Сприйняття тексту байки Л.Глібова «Щука»

2. Аналіз тексту байки та визначення виконавських завдань.
3. Підготовка до читання й аналізу тексту байки Л.Глібова «Щука» (розписати партитуру і навчитися читати твори щодо завдань наскрізної словесної дії і специфіки жанру).
4. Тренування у декламації.

III. Підведення підсумків заняття. Аналіз досягнень та недоліків.

Література

Основна:

1. Буяльський Б. А. Поезія усного слова. Азбука виразного читання / Б. А. Буяльський. – К.: Рад. школа, 1990. – С.141 – 154.
2. Гордійчук О. Є. Основи сценічного та екранного мистецтва з методикою викладання: навч. посіб. / Оксана Євгенівна Гордійчук, Чернів. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича. – Чернівці : Чернів. нац. ун-т, 2012. – 208 с.
3. Дротенко В. І., Муляр Н. М. Основи сценічного та екранного мистецтва з методикою викладання : тексти лекцій / В. І. Дротенко, Н. М. Муляр. – Дрогобич : ред. видав. відділ ДДПУ імені І.Франка, 2013. – 114 с.
4. Кузнецова Г. Вивчення байки у школі (Першоджерела байки. Матеріал на допомогу студентів-практикантів, вчителю-словеснику) / Г. Кузнецова // Українська мова і література в школі. – 2003. – № 3. – С.27-31.
5. Олійник Г. А. Виразне читання. Основи теорії. – Тернопіль, 2001. – 244 с.

Додаткова:

1. Ворожейкіна О. М. Театр для малюків (початкова школа) / О. М. Ворожейкіна. – Х. : Вид. група «Основа», 2010. – 207 с.
2. Ворожейкіна О. М. Театральна вітальня (середня школа) / О. М. Ворожейкіна. – Х. : Вид. група «Основа», 2010. – 207 с.
3. Ворожейкіна О. М. Театральна вітальня (старша школа) / О. М. Ворожейкіна. – Х. : Вид. група «Основа», 2010. – 207 с.

Практичне заняття 5

Тема: Особливості виразного читання віршів (2 год.)

План заняття

I. Перевірка рівня засвоєння студентами основних теоретичних положень з теми заняття

1. Принцип ритмічної організації вірша
2. Вірш і ритм
3. Звукова організація вірша
4. Рима. Строфа
5. Художнє значення технічних норм виголошування віршів
6. Методичні вимоги до виразного читання громадянської, філософської, інтимної та пейзажної лірики

7. Методи і прийоми роботи над виразним читанням віршів у початковій школі.

II. Практична частина.

1. Сприйняття тексту вірша Т.Шевченка «І виріс я на чужині» або П.Тичини «Арфами, арфами...». Аналіз тексту вірша та визначення виконавських завдань
2. Підготовка до читання й аналізу тексту вірша Т.Шевченка «І виріс я на чужині» або П.Тичини «Арфами, арфами...» (розпишіть партитуру і навчіться читати її щодо завдань наскрізної словесної дії і специфіки жанру)
3. Тренування у декламації

III. Підведення підсумків заняття. Аналіз досягнень та недоліків.

Література

Основна:

1. Буяльський Б. А. Поезія усного слова. Азбука виразного читання / Б. А. Буяльський. – К. : Рад. школа, 1990. – С.154 – 237.
2. Гордійчук О. Є. Основи сценічного та екранного мистецтва з методикою викладання: навч. посіб. / Оксана Євгенівна Гордійчук, Чернів. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича. – Чернівці : Чернів. нац. ун-т, 2012. – 208 с.
3. Дротенко В. І., Муляр Н. М. Основи сценічного та екранного мистецтва з методикою викладання : тексти лекцій / В. І. Дротенко, Н. М. Муляр. – Дрогобич : ред. видав. відділ ДДПУ імені І.Франка, 2013. – 114 с.
4. Капська А. Й. Виразне читання. Практичні і лабораторні заняття / А. Й. Капська. – К. : Вища шк., 1990. – С.134 – 152.
5. Олійник Г. А. Виразне читання. Основи теорії / Г. А. Олійник. – Тернопіль, 2001. – 244 с.

Додаткова:

1. Ворожейкіна О. М. Театр для малюків (початкова школа) / О. М. Ворожейкіна. – Х. : Вид. група «Основа», 2010. – 207 с.
2. Ворожейкіна О. М. Театральна вітальня (середня школа) / О. М. Ворожейкіна. – Х. : Вид. група «Основа», 2010. – 207 с.
3. Ворожейкіна О. М. Театральна вітальня (старша школа) / О. М. Ворожейкіна. – Х. : Вид. група «Основа», 2010. – 207 с.

Семинарське заняття 1

Тема: Особливості виразного читання прози (2 год.)

План заняття

I. Перевірка рівня засвоєння студентами основних теоретичних положень з теми заняття

1. З'ясування характерів, взаємостосунків, мотивів поведінки та намірів персонажів
2. Особливості читання опису
3. Особливості читання монологу і діалогу
4. Розповідна інтонація та її наближення до живої мови

5. Загальні методичні рекомендації щодо читання прозових творів
6. Методи і прийоми роботи над виразним читанням прози в початковій школі

II. Практична частина.

1. Сприйняття уривку повісті І. Нечуя-Левицького «Микола Джеря»
2. Аналіз уривку повісті «Микола Джеря» та визначення виконавських завдань
3. Підготовка до читання й аналізу уривку повісті «Микола Джеря» (розпишіть партитуру і навчіться читати її щодо завдань наскрізної словесної дії і специфіки жанру)
4. Тренування у декламації

III. Підведення підсумків заняття. Аналіз досягнень та недоліків

Література

Основна:

1. Буяльський Б. А. Поезія усного слова. Азбука виразного читання / Б. А. Буяльський. – К. : Рад. школа, 1990. – С.154 – 237.
2. Гордійчук О. Є. Основи сценічного та екранного мистецтва з методикою викладання : навч. посіб. / Оксана Євгенівна Гордійчук, Чернів. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича. – Чернівці : Чернів. нац. ун-т, 2012. – 208 с.
3. Дротенко В. І., Муляр Н. М. Основи сценічного та екранного мистецтва з методикою викладання : тексти лекцій / В. І. Дротенко, Н. М. Муляр. – Дрогобич : ред. видав. відділ ДДПУ імені І.Франка, 2013. – 114 с.
4. Капська А. Й. Виразне читання. Практичні і лабораторні заняття / А. Й. Капська. – К. : Вища шк., 1990. – С.134 – 152.
5. Олійник Г. А. Виразне читання: Основи теорії / Г. А. Олійник. – Тернопіль : Навчальна книга – Богдан, 2001. – С.199 – 201.

Додаткова:

1. Ворожейкіна О. М. Театр для малюків (початкова школа) / О. М. Ворожейкіна. – Х. : Вид. група «Основа», 2010. – 207 с.
2. Ворожейкіна О. М. Театральна вітальня (середня школа) / О. М. Ворожейкіна. – Х. : Вид. група «Основа», 2010. – 207 с.
3. Ворожейкіна О. М. Театральна вітальня (старша школа) / О. М. Ворожейкіна. – Х. : Вид. група «Основа», 2010. – 207 с.

Семінарське заняття 2

Тема: Театральне мистецтво в Україні: історія та сучасний стан (семінар-конференція)

План заняття

1. Драматичний театр – один з основних видів театру
2. Музичний театр
3. Театр балету – вища сходинка хореографічного мистецтва
4. Оперний театр – явище громадського життя
5. Театр оперети – вид музичного театру

6. Театр пантоміми-основна форма театру
7. Ляльковий театр – особливий вид театрального мистецтва
8. Слов'янський народний ляльковий театр вертеп

Підготовка виступів (до 5 хв.) з обов'язковим наочним супроводом в PowerPoint.

Література

Основна:

1. Андрианова-Голицына И. А. Я познаю мир. Театр: энциклопедия / И. А. Андрианова-Голицына. – М. : АСТ: Астрель: Транзит-книга, 2006. – 398 с.
2. Антонович Д. Український театр// Дмитро Антонович. Українська культура. Лекції. – К. : Либідь, 1993. – 592 с.
3. Гордійчук О. Є. Основи сценічного та екранного мистецтва з методикою викладання: навч. посіб. / Оксана Євгенівна Гордійчук, Чернів. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича. – Чернівці : Чернів. нац. ун-т, 2012. – 208 с.
4. Книга вчителя дисциплін художньо-естетичного циклу: довідково-методичне видання / упоряд. М. С. Демчишин; О. В. Гайдамака. – Харків: ТОРСІНГ ПЛЮС, 2006. – 768 с.
5. Масол Л. та ін. Методика навчання мистецтва у початковій школі / Л. Масол. – Х. : Ранок, 2006.

Додаткова:

1. Полякова Ю. Ю. У світі прекрасного Ілюстрована енциклопедія для дітей / Ю. Ю. Полякова. – Х. : Веста: Видавництво «Ранок», 2006. – 128 с. (Я пізнаю світ).
2. Художня культура України: навч. посіб. / Л. М. Масол, С. А. Ничкало, Г. І. Веселовська, О. І. Оніщенко; За заг. ред. Л. М. Масол. – К. : Вища школа, 2006. – 239 с.

Семінарське заняття 3

Тема: Кіномистецтво в Україні: етапи розвитку (семінар-конференція)

План заняття

1. Тенденції розвитку українського кіномистецтва
2. Сучасне кіномистецтво України
3. Художнє (ігрове) кіно
4. Мультиплікаційне кіно
5. Документальне кіно
6. Науково-популярне кіно

Підготовка виступів (до 5 хв.) з обов'язковим наочним супроводом у PowerPoint.

Література

Основна:

1. Гордійчук О. Є. Основи сценічного та екранного мистецтва з методикою викладання : навч. посіб. / Оксана Євгенівна Гордійчук, Чернів. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича. –

Чернівці : Чернів. нац. ун-т, 2012.–208 с.

2. Дротенко В. І. Кіномистецтво і телебачення : навчальний посібник / В. І. Дротенко. – Дрогобич : Редакційно-видавничий відділ ДДПУ імені Івана Франка, 2012. – 116 с.

3. Книга вчителя дисциплін художньо-естетичного циклу: Довідково-методичне видання / упоряд. М. С. Демчишин; О. В. Гайдамака. – Харків: ТОРСІНГ ПЛЮС, 2006. – 768 с.

4. Масол Л. М. Методика навчання мистецтва в початковій школі : посіб. для вчителя / Л. М. Масол, О. В. Гайдамака, Е. В. Белкіна та ін. – Х. : Ранок, 2006. – 256 с.

5. Полякова Ю. Ю. У світі прекрасного. Ілюстрована енциклопедія для дітей / Ю. Ю. Полякова. – Х. : Веста: Видавництво «Ранок», 2006. – 128 с. (Я пізнаю світ).

6. Художня культура України: навч. посіб./ Л. М. Масол, С. А. Ничкало, Г. І. Веселовська, О. І. Оніщенко; За заг. ред. Л. М. Масол. – К. : Вища школа, 2006. – 239 с.

Додаткова:

1. Соболев Р. Як кіно стало мистецтвом / Р. Соболев. – К. : 1990. – 126 с.

2. Юренев Р. Чудесное око: Крат. история мирового кино: кн. для учащихся / Р. Юренев. – М. : Просвещение, 1983.

Семінарське заняття 4

Тема: Телебачення в Україні: історія та сучасний стан (семінар-конференція)

План заняття

1. Телебачення як окремий вид мистецтва.
2. Історія становлення українського телебачення.
3. Сучасний стан українського телебачення.
4. Застосування телебачення.
5. Жанри телевізійного мовлення.
6. Створення телевізійних передач.

Підготовка виступів (до 5 хв.) з обов'язковим наочним супроводом у PowerPoint.

Література

Основна:

1. Борецкий Р. А. Осторожно – телевидение! Научно-публицистические заметки / Р. А. Борецкий. – М. : Икар, 2002. – 260 с.

2. Гордійчук О. Є. Основи сценічного та екранного мистецтва з методикою викладання : навч. посіб. / Оксана Євгенівна Гордійчук, Чернів. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича. – Чернівці : Чернів. нац. ун-т, 2012.– 208 с.

3. Гоян В. В. Типові та жанрові особливості інформаційної телепрограми : посіб. для студ. Ін-ту журналістики / В. В. Гоян. – К. : Київ. нац. ун-т імені Тараса Шевченка, 2001. – С. 48.

4. Дмитровський З. Є. Інтерв'ю в інформаційній телепрограмі: особливості, методика підготовки прорухунки / З. Є. Дмитровський // Телевізійна й

радіожурналістика: Зб. наук.-метод. праць. – Л., 2000. – Вип. 3. – С. 342–348.

5. Дротенко В. І. Кіномистецтво і телебачення : навчальний посібник / В. І. Дротенко. – Дрогобич : Редакційно-видавничий відділ ДДПУ імені Івана Франка, 2012. – 116 с.

Додаткова:

1. Телевизионная журналистика : учеб. / под ред. Г. В. Кузнецова, В. Л. Цвика, А. Я. Юровского. – 4-е изд. – М. : Изд-во МГУ, 2002. – 300 с.

2. Мащенко І. Г. Міфи і реалії телерадіоефіру / І. Г. Мащенко. – К. : Агентство ТРК, 2001. – 260 с.

Практичне заняття 6

Тема: Захист творчого акторського завдання (2 год.)

На захисті творчого акторського завдання студент повинен виконати такі завдання:

1. Прочитати виразно напам'ять (на вибір викладача) по одному із самостійно підготовлених літературних творів кожного жанру (вірш, уривки з прозових творів, байка, казка). Надати стисло характеристику виконуваних творів розкривши питання засобів художньої виразності та місця твору у творчому набутку автора.

2. Виконати сценічний етюд на запропоновану тему. Етюд на задану тему у запропонованих обставинах готується студентом протягом 2-3х хвилин, без використання мови, костюму та музичного супроводу.

У ході виконання творчих завдань студент повинен продемонструвати такі уміння і навички:

1. Музично-ритмічні та пластичні дані, індивідуальні та голосові особливості, дикцію, орфоєпію, навички з технічного мовлення, спостережливості та сценічну увагу;

2. Розуміння художньо-образного змісту виконуваних творів, художнє мислення та інтуїцію;

3. Здатність до сприйняття та емоційного співпереживання, здібності сценічного перетворення;

4. Здатність до творчого неординарного бачення оточуючої дійсності, продемонструвати уяву і фантазію.

Література

Основна:

1. Ворожейкіна О. М. Театр для малюків (початкова школа) / О. М. Ворожейкіна. – Х. : Вид. група «Основа», 2010. – 207 с.

2. Гордійчук О. Є. Основи сценічного та екранного мистецтва з методикою викладання : навч. посіб. / Оксана Євгенівна Гордійчук, Чернів. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича. – Чернівці : Чернів. нац. ун-т, 2012.– 208 с.

3. Егорова М. Н. Театральная публика / Эволюция анкетного метода / М. Н. Егорова. – М. : 2010. –162 с.

4. Ласкавая Е. Сценическая речь : методическое пособие / Е. Ласкавая. – М. : 2005, ВЦХТ («Я вхожу в мир искусств»). –160 с.
5. Олійник Г. А. Виразне читання. Основи теорії / Г. А. Олійник. – Теорнопіль, 2001. – 244 с.

Додаткова:

1. Рудин Л. Б. Основы голосоведения / Л. Б. Рудин. – М. : Граница, 2009. – 104 с.
2. Сарабьян Э. Актерский тренинг по системе Станиславского: Интеллект. Воображение. Эмоции. Метод действенного развития / Э. Сарабьян – М.: АСТ, 2011. – 192 с.
3. Сарабьян Э., Актерский тренинг по системе Станиславского. Речь. Слова. Голос / Э. Сарабьян. – М. : АСТ, 2010. – 160 с.
4. Смолина К. 100 великих театров мира / К. Смолина. – М. : Вече, 2001. – 497 с.
5. Щетинин М. Н. Дыхательная гимнастика Стрельниковой / М. Н. Щетинин. – М. : Изд-во Метафора, 2007. – 128 с.

VI. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Змістовий модуль 1

ОСНОВИ СЦЕНІЧНОГО ТА ЕКРАННОГО МИСТЕЦТВА

Тема 1. Налаштування голосу, дихання і дикції (5 балів)

1. Записати у свій зошит і виконати вправи на розвиток техніки мовлення з посібника Олійника Г. А. «Виразне читання: Основи теорії».

Тема 2. Розвиток постави, рухів, міміки і жестів (5 балів)

1. Записати у свій зошит і виконати вправи на розвиток постави, рухів, міміки і жестів.
2. Опрацювати посібник Ворожейкіної О. М. Театр для малюків (початкова школа). – Х. : Вид. група «Основа», 2010. – 207 с. Законспектувати інформацію щодо розвитку міміки і жестів.

Тема 3. Виразне переказування казки (5 балів)

1. Підготуватися до виразного переказування напам'ять казки за власним вибором із підручника «Літературне читання». Скласти партитуру та навчитися читати щодо творчих завдань наскрізної словесної дії.

Тема 4. Виразне читання байки (5 балів)

1. Підготуватися до виразно читання напам'ять байки за власним вибором із підручника «Літературне читання». Скласти партитуру та навчитися читати щодо творчих завдань наскрізної словесної дії.

Тема 5. Виразне читання вірша (5 балів)

2. Підготуватися до виразно читання напам'ять вірша за власним вибором із підручника «Літературне читання». Скласти партитуру та навчитися читати щодо творчих завдань наскрізної словесної дії.

Тема 6. Виразне читання прози (5 балів).

1. Підготуватися до виразно читання напам'ять прозового твору за власним вибором із підручника «Літературне читання». Скласти партитуру та навчитися читати щодо творчих завдань наскрізної словесної дії.

Тема 7. Театральне мистецтво в Україні: історія та сучасний стан (5 балів).

1. Підготувати розповідь про театр для учнів початкової школи з обов'язковим наочним супроводом у PowerPoint.

2. Доберіть три п'єси для інсценізації молодшими школярами

Тема 8. Кіномистецтво в Україні: етапи розвитку (5 балів).

1. Підготувати розповідь про кіно для учнів початкової школи з обов'язковим наочним супроводом у PowerPoint.

2. Запишіть на CD диск мультфільми, які необхідно переглянути молодшим школярам відповідно до Програми «Мистецтво» для загальноосвітніх навчальних закладів 1- 4 класи.

Тема 9. Телебачення в Україні: історія і сучасний стан (5 балів).

1. Підготувати розповідь про телебачення для учнів початкової школи з обов'язковим наочним супроводом у PowerPoint.

Тема 10. Захист творчого акторського завдання (5 балів).

1. Ознайомитися з основними теоретичними положеннями щодо творчого бачення, творчого ставлення та формулювання надзавдання. Виконати вправи на творче ставлення, формулювання надзавдання, образне бачення.

2. Ознайомитися з поняттями «музика фонем» та «звуконаслідування». Знайти і записати зразки звуконаслідування у підручниках «Літературне читання».

Карту самостійної роботи, де визначено форми академічного контролю, успішність (бали) і термін виконання самостійної роботи бакалаврами, подано у вигляді табл. 6.1.

Таблиця 6.1

КАРТА САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТА

Змістовий модуль та теми курсу	Академічний контроль	Бали
Змістовий модуль 1 ОСНОВИ СЦЕНІЧНОГО ТА ЕКРАННОГО МИСТЕЦТВА		
Тема 1. Налаштування голосу, дихання і дикції (4 год.)	Індивідуальне заняття, практичне заняття	5
Тема 2. Розвиток постави, рухів, міміки і жестів (2 год.)	Індивідуальне заняття, практичне заняття	5
Тема 3. Особливості виразного читання казки (2 год.)	Індивідуальне заняття, семінарське заняття	5
Тема 4. Особливості виразного читання байки (2 год.)	Індивідуальне заняття, семінарське заняття	5
Тема 5. Особливості виразного читання віршів (2 год.)	Індивідуальне заняття, семінарське заняття	5
Тема 6. Особливості виразного читання прози (2 год.)	Індивідуальне заняття, семінарське заняття	5
Тема 7. Театральне мистецтво в Україні: історія та сучасний стан (2 год.)	Індивідуальне заняття, семінарське заняття	5
Тема 8. Кіномистецтво в Україні: етапи розвитку (2 год.)	Індивідуальне заняття, семінарське заняття	5

Тема 9. Телебачення в Україні: історія та сучасний стан (2 год.)	Індивідуальне заняття, семінарське заняття	5
Тема 10. Підготовка творчого акторського завдання (4 год.)	Індивідуальне заняття, практичне заняття	5
<i>Разом: 24 год.</i>		<i>Разом: 50 балів</i>

VII. ІНДИВІДУАЛЬНА НАВЧАЛЬНО-ДОСЛІДНА РОБОТА (навчальний проект)

Індивідуальна навчально-дослідна робота є видом позааудиторної індивідуальної діяльності бакалавра, результати якої використовуються у процесі вивчення програмового матеріалу навчальної дисципліни. Завершується виконання бакалаврами ІНЗД та прилюдним захистом навчального проекту з обов'язковим наочним супроводом (*програма Windows Movie Maker*)

Індивідуальне навчально-дослідне завдання (ІНДЗ) з курсу «Основи сценічного та екранного мистецтва з методикою навчання» – це вид науково-дослідної роботи бакалавра, яка містить результати дослідницького пошуку, відображає певний рівень його навчальної компетентності.

Мета ІНДЗ: самостійне вивчення частини програмового матеріалу, систематизація, узагальнення, закріплення та практичне застосування знань із навчального курсу, удосконалення навичок самостійної навчально-пізнавальної діяльності.

Зміст ІНДЗ: завершена теоретична або практична робота у межах навчальної програми курсу, яка виконується на основі знань, умінь та навичок, отриманих під час лекційних, практичних занять і охоплює декілька тем або весь зміст навчального курсу.

Орієнтовна структура ІНДЗ – науково-педагогічного дослідження у вигляді у вигляді короткометражного. Критерії оцінювання та шкалу оцінювання подано відповідно у табл. 7.1 і 7.2.

Таблиця 7.1

Критерії оцінювання ІНДЗ (науково-педагогічного дослідження у вигляді творчого проекту)

№ з/п	Критерії оцінювання роботи	Максимальна кількість балів за кожним критерієм
1	Практичні аспекти сценарію	4 бали
2	Дотримання часової вимоги (до 5 хв.)	2 бали
3	Візуалізація	10 балів
4	Наявність захоплюючої історії	6 бали
5	Засоби привернення глядача	4 балів
6	Виокремлення головних моментів	4 бали
Разом		30 балів

**Шкала оцінювання ІНДЗ
(науково-педагогічного дослідження у вигляді реферату)**

Рівень виконання	Кількість балів, що відповідає рівню	Оцінка за традиційною системою
Високий	30	Відмінно
Достатній	25	Добре
Середній	20	Задовільно
Низький	10	Незадовільно

Оцінка з ІНДЗ є обов'язковим балом, який враховується при підсумковому оцінюванні навчальних досягнень студентів з навчальної дисципліни «Основи сценічного та екранного мистецтва з методикою навчання».

Бакалавр може набрати максимальну кількість балів за ІНДЗ – 30 балів.

VIII. СИСТЕМА ПОТОЧНОГО І ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ

Навчальні досягнення студентів із дисципліни «Основи сценічного та екранного мистецтва з методикою навчання» оцінюються за модульно-рейтинговою системою, в основу якої покладено принцип поопераційної звітності, обов'язковості модульного контролю, накопичувальної системи оцінювання рівня знань, умінь та навичок; розширення кількості підсумкових балів до 100.

Контроль успішності студентів з урахуванням поточного і підсумкового оцінювання здійснюється відповідно до навчально-методичної карти (п. IV), де зазначено види й терміни контролю. Систему рейтингових балів для різних видів контролю та порядок їх переведення у національну (4-бальну) та європейську (ECTS) шкалу подано у табл. 8.1, табл. 8.2.

Таблиця 8.1

Розрахунок рейтингових балів за видами поточного (модульного) контролю

№ з/п	Вид діяльності	Кількість рейтингових балів
1	Відвідування лекцій	4
2	Відвідування семінарських/практичних занять	10
3	Виконання завдання для самостійної роботи	50
4	Робота на семінарському/ практичному занятті	100
5	ІНДЗ	30
6	Виконання модульної контрольної роботи 1,2	50
	Разом	
	Підсумковий рейтинговий бал	244
	Коефіцієнт	2,44

- У процесі оцінювання навчальних досягнень бакалаврів застосовуються такі методи:
- **Методи усного контролю:** індивідуальне опитування, фронтальне опитування, співбесіда, екзамен.
  - **Методи письмового контролю:** модульне письмове тестування; підсумкове письмове тестування, вправи, завдання, реферат, есе.
  - **Комп'ютерного контролю:** тестові програми.
  - **Методи самоконтролю:** уміння самостійно оцінювати свої знання, самоаналіз.

Таблиця 8.2

**Порядок переведення рейтингових показників успішності
у європейські оцінки ECTS**

За 100-бальною шкалою	Шкала ECTS	Оцінка за національною шкалою	
90 – 100	A	5	Відмінно
82 – 89	B	4	Добре
75 – 81	C	3	Задовільно
69-74	D	3	Задовільно
60 – 68	E	2	Незадовільно
35-59	FX	2	Незадовільно з повторним вивченням курсу
1-34	F	2	Незадовільно без повторного вивчення курсу

Загальні критерії оцінювання успішності студентів, які отримали за 4-бальною шкалою оцінки «відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно», подано у табл. 8.3.

Таблиця 8.3

Загальні критерії оцінювання навчальних досягнень бакалаврів

Оцінка	Критерії оцінювання
«відмінно»	ставиться за повні та міцні знання матеріалу в заданому обсязі, вміння вільно виконувати практичні завдання, передбачені навчальною програмою; за знання основної та додаткової літератури; за вияв креативності у розумінні і творчому використанні набутих знань та умінь
«добре»	ставиться за вияв студентом повних, систематичних знань із дисципліни, успішне виконання практичних завдань, засвоєння основної та додаткової літератури, здатність до самостійного поповнення та оновлення знань. Але у відповіді студента наявні незначні помилки
«задовільно»	ставиться за вияв знання основного навчального матеріалу в обсязі,

	достатньому для подальшого навчання і майбутньої фахової діяльності, поверхову обізнаність з основною і додатковою літературою, передбаченою навчальною програмою; можливі суттєві помилки у виконанні практичних завдань, але студент спроможний усунути їх із допомогою викладача
«незадовільно»	виставляється студентові, відповідь якого під час відтворення основного програмового матеріалу поверхова, фрагментарна, що зумовлюється початковими уявленнями про предмет вивчення. Таким чином, оцінка «незадовільно» ставиться студентові, який неспроможний до навчання чи виконання фахової діяльності після закінчення ВНЗ без повторного навчання за програмою відповідної дисципліни

Кожний модуль включає бали за поточну роботу бакалавра на семінарських, практичних заняттях, виконання самостійної роботи, індивідуальну роботу, модульну контрольну роботу.

Виконання модульних контрольних робіт здійснюється в режимі комп'ютерної діагностики або з використанням роздрукованих завдань.

Реферативні дослідження та есе, які виконує бакалавр за визначеною тематикою, обговорюються та захищаються на семінарських заняттях (див. п. «Захист творчих проєктів»).

Модульний контроль знань бакалаврів здійснюється після завершення вивчення навчального матеріалу модуля.

Кількість балів за роботу з теоретичним матеріалом, на практичних заняттях, під час виконання самостійної та індивідуальної навчально-дослідної роботи залежить від дотримання таких вимог:

- своєчасність виконання навчальних завдань;
- повний обсяг їх виконання;
- якість виконання навчальних завдань;
- самостійність виконання;
- творчий підхід у виконанні завдань;
- ініціативність у навчальній діяльності.

ІХ. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

І. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності

1) за джерелом інформації:

– *словесні*: лекція (традиційна, проблемна, лекція-прес-конференція) із застосуванням комп'ютерних інформаційних технологій (PowerPoint – Презентація), семінари, пояснення, розповідь, бесіда.

– *наочні*: спостереження, ілюстрація, демонстрація.

– *практичні*: вправи, творчі завдання.

2) за логікою передачі і сприймання навчальної інформації: індуктивні, дедуктивні, аналітичні, синтетичні.

3) за ступенем самостійності мислення: репродуктивні, пошукові, дослідницькі.

4) за ступенем керування навчальною діяльністю: під керівництвом викладачів; самостійна робота студентів: з книгою; виконання індивідуальних навчальних проєктів.

II. Методи стимулювання інтересу до навчання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності:

1) методи стимулювання інтересу до навчання: навчальні дискусії; створення ситуації пізнавальної новизни; створення ситуацій зацікавленості (метод цікавих аналогій тощо).

X. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КУРСУ

1. Опорні конспекти лекцій.
2. Навчальні посібники.
3. Робоча навчальна програма.
4. Збірка тестових і контрольних завдань для тематичного (модульного) оцінювання навчальних досягнень студентів;
5. Засоби підсумкового контролю (комплект друкованих завдань для підсумкового контролю).

XI. НАВЧАЛЬНИЙ ПРОЕКТ

Орієнтовна тематика навчального творчого проєкту (короткометражний фільм за власним сценарієм в програмі Windows Movie Maker):

1. Театральне та екранне мистецтво в Україні: історія становлення
2. Театральне та екранне мистецтво в Україні: сучасний стан.
3. Драматичний театр – один з основних видів театру
4. Музичний театр
5. Театр балету – вища сходинка хореографічного мистецтва
6. Оперний театр – явище громадського життя
7. Театр оперети – вид музичного театру
8. Театр пантоміми-основна форма театру
9. Ляльковий театр – особливий вид театрального мистецтва
10. Слов'янський народний ляльковий театр вертеп
11. Етапи розвитку кіномистецтва
12. Тенденції розвитку українського кінематографа
13. Основні види та жанри кіно
14. Художнє (ігрове) кіно
15. Мультиплікаційне кіно
16. Документальне кіно

17. Науково-популярне кіно
18. Телебачення як окремий вид мистецтва
19. Розвиток акторських здібностей молодших школярів у процесі навчання
20. Драматизація як засіб активізації пізнавальної діяльності молодших школярів
21. Розвиток ораторських здібностей у молодших школярів на уроках рідної мови
22. Специфіка сценічного мовлення в театрі, кіно, на радіо та телебаченні
23. Формування вмінь оволодіння словом у різних жанрах
24. Діалог та монолог як основна форма сценічного мовлення у театрі
25. Особливості роботи над виразним читанням казки в початковій школі
26. Особливості роботи над виразним читанням віршів в початковій школі
27. Особливості роботи над виразним читання прозових творів у початковій школі
28. Роль театралізованої діяльності в естетичному розвитку молодших школярів
29. Специфіка та синтетичність театрального мистецтва
30. Підтекст сценічного та екранного твору
31. Театралізована діяльність як новітній засіб навчання молодших школярів
32. Використання елементів драматургії на уроках читання
33. Особливості сучасного сценічного і екранного мовлення
34. Види театралізованої діяльності та її характеристика
35. Методи навчання основ сценічної майстерності у початковій школі
36. Методи навчання основ екранної майстерності у початковій школі
37. Взаємозв'язок засобів логічної виразності читання зі змістом мовлення
38. Екранізація літературного твору в початковій школі

Методи навчання: лекція, робота з кіноматеріалами (перегляд, переказ, відгук, обговорення), перегляд театралізованих вистав, рольові ігри, етюди, магнітофонний запис, читання тексту, самоаналіз виконання завдань, тренінг.

Методи оцінювання: тестування, практичне виконання завдань.

XII. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна:

1. Ворожейкіна О. М. Театр для малюків (початкова школа) / О. М. Ворожейкіна. – Х. : Вид. група «Основа», 2010. – 207 с.
2. Ворожейкіна О. М. Театральна вітальня (старша школа) / О. М. Ворожейкіна. – Х. : Вид. група «Основа», 2010. – 207 с.
3. Ворожейкіна О. М. Театральна вітальня (середня школа) / О. М. Ворожейкіна. – Х. : Вид. група «Основа», 2010. – 207 с.
4. Гордійчук О. Є. Основи сценічного та екранного мистецтва з методикою викладання : навч. посіб. / Оксана Євгенівна Гордійчук, Чернів. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича.– Чернівці : Чернів. нац. ун-т, 2012.– 208 с.
5. Олійник Г. А. Виразне читання. Основи теорії / Г. А. Олійник. – Тернопіль, 2001. – 244 с.

Додаткова:

1. Дротенко В. І. Кіномистецтво і телебачення : навчальний посібник / В. І. Дротенко. – Дрогобич : Редакційно-видавничий відділ ДДПУ імені Івана Франка, 2012. – 116 с.
2. Рудин Л. Б. Основы голосоведения / Л. Б. Рудин. – М. : Граница, 2009. – 104 с.
3. Сарабьян Э. Актерский тренинг по системе Станиславского: Интеллект. Воображение. Эмоции. Метод действенного развития /Э Сарабьян. – М. : АСТ, 2011. – 192 с.
4. Сарабьян Э., Актерский тренинг по системе Станиславского. Речь. Слова. Голос / Э. Сарабьян. – М. : АСТ, 2010. – 160 с.
5. Туманишвили М. И. Введение в режиссуру / М. И. Туманишвили. – М. : Изд-во театра «Школа драматического искусства», 2005. – 269 с.
6. Щетинин М. Н. Дыхательная гимнастика Стрельниковой / М. Н. Щетинин. – М. : Изд-во Метафора, 2007. – 128 с.